

Analyse van perspectiefnota naar begroting

Hieronder treft u een tabel aan met de analyse van perspectiefnota 2024-2027 en het raadsakkoord 2022-2026 naar de begroting 2024 en meerjarenramingen 2025-2027. Dit is een analyse op hoofdlijnen van de mutaties die na het opstellen van de perspectiefnota 2024-2027 zijn gemaakt.

Analyse van perspectiefnota naar begroting (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Startpositie				
Saldo perspectiefnota 2024	1.048.000	2.586.000	116.000	63.000
Correctie jaarschijf 2027 tov decembercirculaire 2022	-	-	-	-669.000
Algemene uitkering (effecten meicirculaire 2023)	1.283.000	1.136.000	313.000	356.000
Correctie bezuinigingen Jeugdzorg (wettelijke maatregelen Rijk)	-100.000	-	-	-
A Stand begrotingssaldo 2024-2027	2.231.000	3.722.000	429.000	-250.000
Tussenrapportage 2023 (structurele doorwerking):				
Tussenrapportage onderdeel Sociaal Domein	-132.000	-132.000	-132.000	-132.000
Tussenrapportage onderdeel Overige	-157.000	-157.000	-157.000	-157.000
B Subtotaal Tussenrapportage 2023	-289.000	-289.000	-289.000	-289.000
Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:				
Ophoging stelpost indexering prijs- en loonontwikkeling	-81.000	-81.000	-81.000	-81.000
Indexaties	-999.000	-997.000	-995.000	-993.000
C Subtotaal Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:	-1.080.000	-1.078.000	-1.076.000	-1.074.000
Noodzakelijke bijstellingen:				
Uitbreiding capaciteit/formatie	-322.000	-75.000	-75.000	-75.000
Autonome ontwikkelingen	195.000	191.000	484.000	611.000
D Subtotaal noodzakelijke bijstellingen	-127.000	116.000	409.000	536.000
E Subtotaal Nieuwe wensen	-801.000	-645.000	-593.000	-593.000
Algemene uitkering (septembercirculaire 2023)				
Effecten septembercirculaire 2023	901.000	823.000	615.000	1.308.000
F Subtotaal Algemene uitkering (septembercirculaire 2022)	901.000	823.000	615.000	1.308.000
G Totaal mutaties begrotingen (B + C + D + E + F)	-1.396.000	-1.073.000	-934.000	-112.000
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027 incl. mutaties (A + G)	835.000	2.649.000	-505.000	-362.000

A: Toelichting stand begrotingsaldo 2024-2027

Financieel beeld na verwerking voorstellen perspectiefnota 2024-2027

Alle financiële informatie over de perspectiefnota 2024 staat in onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota;
- Tabel noodzakelijke bijstellingen.

Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota.

Perspectiefnota financieel (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt voor PPN 2024	1.293.000	2.586.000	116.000	63.000
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Mens en samenleving	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Kunst, Cultuur en Erfgoed	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	-175.000	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Economie, Toerisme en Recreatie	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Bestuur en Dienstverlening	-70.000	-	-	-
Totaal van alle noodzakelijke bijstellingen	-245.000	-	-	-
Saldo perspectiefnota 2024	1.048.000	2.586.000	116.000	63.000

Tabel toelichting specificatie noodzakelijke bijstellingen; voor verdere toelichtingen verwijzen wij naar perspectiefnota 2024.

Noodzakelijke bijstellingen PPN 2024 (afgerond op € 1.000)		2024	2025	2026	2027
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Kleine Windmolens	-75.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Capaciteit ruimtelijke procedures	-75.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Bomenbeheerplan	-25.000	-	-	-
Subtotaal Fysieke leefbaarheid en Duurzaamheid		-175.000	-	-	-
Bestuur en Dienstverlening	Professionalisering communicatie	-70.000	-	-	-
Subtotaal Bestuur en Dienstverlening		-70.000	-	-	-
Totaal noodzakelijke bijstellingen PPN 2024		-245.000	-	-	-

Gemeentefonds (algemene uitkering)

Correctie algemene uitkering jaar 2027

Bij het verschuiven van het laatste begrotingsjaar 2026 naar 2027 is niet de juiste beginstand van de algemene uitkering 2027 meegenomen. Onderstaand is de correctie op het jaar 2027.

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Opgenomen in meerjarenbegroting 2023	47.894.000	48.366.000	45.430.000	45.565.900
Stand decembercirculaire 2022	47.894.000	48.366.000	45.430.000	44.897.000
correctie stand 2027, afgerond	-	-	-	-669.000

Meicirculaire Gemeentefonds 2023

Tijdens de ambtelijke toelichting van de perspectiefnota 2024-2027 zijn de effecten van de voorjaarsnota 2023 van het Rijk in beeld gebracht. In deze begroting zijn de effecten van de meicirculaire vanaf 2024 meegenomen. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres opgesplitst in een volume- en een nominaal deel. Het nominale deel compenseert voor loon- en prijsstijgingen, terwijl het volumedeel compenseert voor bevolkingsgroei en het reële accres.

In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accessen (loon-prijsontwikkeling) voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is er sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren. De index voor loon-prijsontwikkeling is gebaseerd op de CPB-raming van de loonvoet in de overheidssector, de index van de materiële overheidsconsumptie en de overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen gehanteerd.

Aanpassing rekestarieven WOZ voor uitkeringsjaar 2023

Voor het uitkeringsjaar 2023 wordt de waarde van een eigendom bepaald op basis van de waarde op 1 januari 2022. Voor het uitkeringsjaar 2024 wordt de waarde op 1 januari 2023 gebruikt. Het verschil tussen deze twee waardes geeft de waardeontwikkeling gedurende 2022 weer.

Volgens de meicirculaire 2023 is deze ontwikkeling gemiddeld +3% voor woningen en +2% voor niet-woningen in het hele land. Voor het uitkeringsjaar 2024 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de rekestarieven aangepast om rekening te houden met deze gemiddelde waardeveranderingen. Het negatieve rekestarief voor zowel woningen als niet-woningen is lager omdat de waardeontwikkeling lager is dan de inflatie die in 2022 door het Centraal Planbureau (CPB) is vastgesteld op 7%.

Jeugdzorg

Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben op 18 april van dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire van 2023 is er voor jeugdzorg een bedrag van € 1.454 miljoen voor 2024 en € 954 miljoen voor 2025 beschikbaar gesteld, onder voorbehoud van een definitief akkoord over de Hervormingsagenda. Een deel van deze extra middelen wordt gefinancierd vanuit de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor investeringen en uitvoeringskosten van de Hervormingsagenda. Voor 2024 gaat het om € 91 miljoen en voor 2025 € 95 miljoen. Dit betekent dat er per saldo € 1.363 miljoen voor 2024 en € 859 miljoen voor 2025 wordt toegevoegd aan de algemene uitkering.

De provinciale toezichthouder heeft toestemming gegeven om voor de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027 een stelpost op te nemen voor de 'nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg', gelijk aan 100% van het gemeentelijk aandeel. Voor 2028 is het nog onduidelijk of gemeenten 100% of 75% kunnen ramen, aangezien deze jaren nog niet zijn opgenomen in de richtlijnen van de provinciale toezichthouder.

Voor de gemeente Steenbergen betekent dit dat de stelpost extra middelen voor Jeugdzorg voor 2024 en 2025 komt te vervallen, aangezien er nu concrete middelen beschikbaar zijn gesteld in de meicirculaire van 2023.

Nieuwe financieringssysteem

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssysteem opgenomen. De nieuwe financieringssysteem houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 een budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssysteem nog niet verwerkt.

Participatie; Wet Sociale werkvoorziening (Wsw)

De integratie-uitkering Participatie wordt aangepast vanwege de toekenning van de loon- en prijsbijstelling voor 2023. Het bedrag voor deze bijstelling is € 114,97 miljoen in 2023 en zal geleidelijk afnemen tot € 95,96 miljoen in 2028. De verdeling van de loon- en prijsbijstelling over de twee onderdelen van de integratie-uitkering, namelijk de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk, is te vinden op de gemeentefondsruubriek op de site van het Rijksoverheid. Daar kun je ook de specifieke bedragen per gemeente vinden voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2023 en de daaropvolgende jaren.

De verdeling van de bedragen per gemeente wordt primair gewijzigd door de actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. Deze verdeling is gebaseerd op de daadwerkelijke omvang van de sociale werkplaatspopulatie, gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente, zoals bekend uit het voorgaande jaar. Daarnaast wordt er een inschatting gemaakt van de verwachte blijfkansen in de sociale werkplaats. Voor de Wsw-verdeling vanaf 2023 is gebruikgemaakt van de gerealiseerde gemiddelde SE-aantallen in 2022 en de verwachte blijfkansen voor de jaren 2023 en daarna. Op basis hiervan is de verdeling geactualiseerd.

Decentralisatieuitkering; Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

De inkomensoverdracht van de decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches vindt vanaf 1 januari 2023 niet meer plaats via het gemeentefonds. Het type uitkering is gewijzigd van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. Aangezien de inkomensoverdracht vanaf 2023 plaatsvindt via een specifieke uitkering kun je in de begroting 2024 en verder al wel rekening houden met de inkomsten aan de batenkant van de begroting. Op die manier verloopt de wijziging van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering voor de begroting budgettair neutraal.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de december- en de meicirculaire en daarbij behorende mutaties .

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand decembercirculaire 2022	47.894.000	48.366.000	45.430.000	44.897.000
Mutatie meicirculaire 23:				
<i>Accresontwikkelingen</i>	910.000	910.000	574.000	629.000
<i>Hoeveelheidsverschillen</i>	655.000	558.000	350.000	275.000
<i>WOZ</i>	-207.000	-256.000	-247.000	-257.000
<i>Taakmutatie Jeugdzorg</i>	1.944.000	1.175.000	24.000	15.000
<i>Correctie stelpost extra middelen Jeugdzorg 2024 en 2025</i>	-1.648.000	-987.000		
<i>Taakmutatie Overige</i>	202.000	406.000	-25.000	-24.000
<i>Integratie- en decentralisatieuitkeringen (IU en DU)</i>	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
<i>Participatie (Wsw)</i>	206.000	201.000	197.000	192.000
<i>Mutatie Stelpost onderuitputting bcf</i>	70.000	70.000	70.000	70.000
<i>Mutatie stelpost trekkingsrechten Sociale Verzekerings Bank</i>	35.000	35.000	35.000	35.000
<i>Mutatie stelpost vermindering kosten Voogdij 18+</i>	-18.000	-	-	-

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<i>Stelpost Nieuwe financieringssysteem vanaf 2027</i>	-	-	-	165.000
Subtotaal mutatie meicirculaire 2022	2.034.000	1.997.000	863.000	985.000
Stand meicirculaire 2023	49.928.000	50.363.000	46.293.000	45.882.000
Geormerkte bedragen meicirculaire:				
<i>Bijdrage WVS groep (Participatie)</i>	-206.000	-201.000	-197.000	-192.000
<i>Correctie Wet kwaliteitsborging bouw</i>	-8.000	-8.000	-10.000	10.000
<i>Correctie brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches</i>	109.000	109.000	109.000	109.000
Subtotaal geormerkte bedragen meicirculaire	-105.000	-100.000	-98.000	-73.000
Mutatie meicirculaire 23 tov decembercirculaire 22	1.929.000	1.897.000	765.000	912.000
<i>Correcties mutaties voorjaarsnota 2023 Rijk</i>	-646.000	-761.000	-452.000	-556.000
Mutatie meicirculaire 23	1.283.000	1.136.000	313.000	356.000

Bezuinigingen Jeugdzorg

Jeugdzorg, wettelijke maatregelen Rijk	2024	2025	2026	2027
Correctie Bezuinigingen Jeugdzorg	-100.000	-	-	-

Er zijn afspraken gemaakt over een aanvullende besparing van €100 miljoen voor 2024. Het is de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Voor 2024 is de verwachte extra besparing van €100 miljoen komen te vervallen vanwege vertraging in de ontwikkeling van de Hervormingsagenda Jeugd. Het vervallen van deze extra besparing heeft geen financieel effect. Het is budgettair neutraal, omdat gemeenten in hun begroting voor Jeugdzorg al rekening moeten houden met de geplande besparing en een lagere raming van de uitgaven.

B: Toelichting structurele doorverwerking Tussenrapportage 2023

Op 28 september 2023 is de Tussenrapportage 2023 vastgesteld door de raad. Deze rapportage bevat diverse financiële mutaties die structureel doorwerken. Deze mutaties zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027. De structurele bedragen genoemd in de Tussenrapportage 2023 kunnen afwijken over de periode 2024-2027.

De structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 staan in de onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel structurele doorverwerking Sociaal Domein;
- Tabel structurele doorverwerking Overige.

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 van het Sociaal Domein.

Specificatie TR2023; Sociaal Domein	Programma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Jeugdbehandeling	1; Mens & Samenleving	-106.000	-106.000	-106.000	-106.000	In de aanloop naar de nieuwe contracten voor laagcomplex en hoogcomplex wonen hebben aanbieders vragen gesteld over de indexering van de tarieven voor 2023. In mei 2022 zijn de tarieven voor 2023 vastgesteld op basis van onderzoek uitgevoerd door adviesbureau D18. Hierbij zijn de tarieven gekoppeld aan de stijging van de lonen vanaf 2017 tot heden. Echter, met alle prijsontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in het najaar van 2022, is het mogelijk dat enkele van onze tarieven voor 2023 niet langer als redelijk worden beschouwd door de rechter. We moeten daarom zorgvuldig kijken naar de tarieven en eventueel aanpassingen maken om ervoor te zorgen dat ze reëel zijn.
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Gecertificeerde instellingen / Jeugdbescherming	1; Mens & Samenleving	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	De extra bijdrage aan Jeugdbescherming Brabant (JBB) heeft betrekking op een indexering van tarieven.
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Gecertificeerde instellingen / Jeugdreclassering	1; Mens & Samenleving	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	De gecertificeerde instellingen hebben een indexering aangevraagd om de structurele dekking van de inzet plusperiodiek te waarborgen. Daarnaast hebben ze ook een aanvullende indexering aangevraagd voor de hogere reiskosten, zoals vastgesteld in de cao-regeling.
		-132.000	-132.000	-132.000	-132.000	

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 van de overige mutaties.

Specificatie TR2023; Overige	Programma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Wegen straten en pleinen; Onkruidbestrijding	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000	Voor 2023 en 2024 is er een nieuwe aanbesteding gedaan voor de onkruidbestrijding. Vanwege stijgende kosten zoals brandstof en lonen, valt deze kostenpost structureel hoger uit. Een deel van deze kosten zal ten laste komen van de voorziening Riolering (33%).
Openbaar groen en (openlucht) recreatie; WVS nieuw werkprogramma	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	Met de WVS is het nieuwe werkprogramma voor 2023 besproken. Het huidige budget bleek al ontoereikend te zijn en de stijging van de tarieven als gevolg van de loonontwikkeling zorgt ervoor dat het afgesproken werkprogramma meer kosten met zich meebrengt dan er beschikbare middelen zijn.
Sportaccommodaties; tennispark steenberg	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	De afgelopen maanden zijn de kosten en huur van het tennispark Steenberg, die de gemeente maakt en ontvangt, besproken met het bestuur. Als gevolg hiervan zijn enkele budgetaanpassingen nodig.
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer; accountantkosten	5; Bestuur & Dienstverlening	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	Het controletarief van Baker Tilly is met 14,3% geïndexeerd voor 2023.
Overhead; representatie	5; Bestuur & Dienstverlening	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	Sinds 2019 is het budget voor het kabinet, representatie en vergaderkosten (college) onveranderd gebleven. Echter, vanwege de inflatie van de afgelopen jaren is het noodzakelijk om dit budget te indexeren naar € 65.000.
Overhead; Rollend Materieel	5; Bestuur & Dienstverlening	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	In de afgelopen jaren zijn er meer auto's aan het wagenpark van de buitendienst toegevoegd. Door de inflatie zijn de kosten voor het onderhoud van deze auto's flink gestegen. Daarnaast is het vervangen van de oude auto's, dat gepland stond voor 2023, vertraagd. Hierdoor is er nu permanent te weinig geld beschikbaar om het onderhoud goed te kunnen betalen.
Overhead; Rollend Materieel	5; Bestuur & Dienstverlening	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	Met de Tussenrapportage 2022 is het budget voor het verbruik van brandstof tijdelijk verhoogd. Ondanks dat de prijzen momenteel iets lager zijn dan vorig jaar, is het huidige budget niet toereikend om aan de brandstofkosten te voldoen. Per 1 juli zijn de accijnzen op brandstof verhoogd, waardoor de kosten zijn gestegen.
		-157.000	-157.000	-157.000	-157.000	

C: Toelichting loon- en prijsontwikkelingen en indexaties

In de perspectiefnota 2024-2027 is er een bedrag van € 1,257 miljoen opgenomen om de kosten van CAO-ontwikkelingen en prijsstijgingen te dekken. De loonkosten voor het jaar 2024 zijn geschat op het niveau van de CAO van 2023. Op het moment dat deze begroting werd opgesteld, was de loonontwikkeling voor 2024 nog niet bekend.

Loonontwikkeling 2024 gemeente Steenberg	2024	2025	2026	2027
Loonsom 2024	16.310.000	16.310.000	16.310.000	16.310.000
Stand 2024 in de begroting 2023-2026	15.007.000	15.007.000	15.007.000	15.007.000
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	-1.303.000	-1.303.000	-1.303.000	-1.303.000
Loonontwikkeling bestuur	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Ontwikkeling vergoedingen Raadsleden	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	-1.338.000	-1.338.000	-1.338.000	-1.338.000
Inzetten stelpost loon- en prijsontwikkeling	1.257.000	1.257.000	1.257.000	1.257.000
Tekort, afgerond	-81.000	-81.000	-81.000	-81.000

Loonontwikkeling

De huidige CAO Gemeenten loopt tot 1 januari 2024. De VNG, WSGO en de vakbonden hebben 18 september de inzetbrieven uitgewisseld voor de CAO Gemeenten 2024. De inzet van de gemeentelijke werkgevers is gebaseerd op de arbeidsvoorwaardennota en de ledenraadpleging daarover.

Prijsontwikkeling

Hieronder treft u een overzicht aan van de doorverwerking van de prijsontwikkelingen die bekend zijn.

Indexaties	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Subsidies	4.000	4.000	4.000	4.000	De kosten van de subsidies voor het WelzijnPlan zijn gestegen met €28.087, voornamelijk als gevolg van geïndexeerde budgetsubsidies. Daarnaast is er een hogere subsidieaanvraag van €28.440 vanuit Vluchtelingenwerk Maatschappelijke Begeleiding vanwege een toename van het aantal vluchtelingen. Voor de bibliotheek is er ook een hoger bedrag van €21.633 opgenomen. Deze wordt gedekt vanuit de compensatie van IDO-middelen door de SPUK-regeling van het Rijk. Om deze stijgende kosten op te vangen, is er in de perspectiefnota 2024 rekening gehouden met een subsidie-indexatie van 3%. Hierdoor is er €61.000 gereserveerd voor de herziening van subsidies in 2024. Het totale tekort van €57.000 kan dus worden gedekt met behulp van deze middelen.
Belastingen en verzekeringen	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	Jaarlijkse actualisatie van de verzekeringsportefeuille en de belasting over het maatschappelijk vastgoed.
Tarieven 2023 WMO	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000	Nieuwe tarieven kleinschalig collectief vervoer.
Tarieven 2023 WMO	-797.000	-797.000	-797.000	-797.000	Binnen de Wmo maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke ondersteuning en Begeleiding zien we dat de kosten aanzienlijk stijgen door de indexatie van tarieven en de groei van het aantal cliënten. Voor Huishoudelijke ondersteuning is er € 562.500 nodig voor de indexatie. Dit komt neer op een

Indexaties	2024	2025	2026	2027	Toelichting
					stijging van 20,25% als gevolg van Cao-ontwikkelingen (Cao-akkoord VVT van deze zomer). Voor begeleiding (dagbesteding en individuele begeleiding) gaat het om een gemiddelde indexatie van 7,86% als gevolg van Cao-ontwikkelingen (Cao-akkoorden VVT, GGZ en VGN). Dit resulteert in een financiële stijging van € 234.600.
Tarieven 2023 Overige	-115.000	-113.000	-111.000	-109.000	We hebben de lopende contracten doorgerekend op basis van de nieuwe prijzen.
Totaal	-999.000	-997.000	-995.000	-993.000	

D: Toelichting noodzakelijke bijstellingen (autonome ontwikkelingen)

Voor de versterking van de gemeente Steenbergen zijn onderstaande formatie-uitbreidingen (0,9 fte) benodigd:

Uitbreiding capaciteit/ formatie	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Versterking Griffie (0,6 fte)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	De griffie fungeert als het secretariaat van de gemeenteraad en heeft zich door de jaren heen ontwikkeld tot een veelzijdige speler op verschillende gebieden. Naast de reguliere taken met betrekking tot vergaderingen en documentstromen, nemen communicatie en advisering steeds meer tijd en capaciteit in beslag voor de griffie. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren ook wettelijke taken bijgekomen op het gebied van toegankelijkheid en privacy. Vanwege de disbalans tussen de reguliere taken, advisering, ad hoc activiteiten en langetermijnprojecten, heeft de werkgeverscommissie eerder dit jaar een werkdrukmeting uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat gezien de huidige werkzaamheden, de ondersteuning van 8 fracties, de groei naar 21 zetels en de aanpassing van het aantal werkuren van de plaatsvervangend griffier vanwege ouderschapsverlof, een structurele uitbreiding van de griffie gerechtvaardigd is.
Versterking Sociaal Domein / Onderwijs (0,3 Fte)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	In december 2022 is er een landelijke norm, de Ingradonorm, vastgesteld met betrekking tot de wettelijke basistaken vanuit de leerplichtwet. Uit deze norm blijkt dat er voor de netwerksamenwerking 1,77 fte meer nodig is dan de huidige structurele bezetting. Voor Steenbergen resulteert dit in een capaciteitstekort van 0,3 fte. Dit betekent dat er extra formatie nodig is, wat een structurele extra kostenpost van ongeveer €25.000 per jaar met zich meebrengt.
Versterking bedrijfsvoering; afdeling Financiën en Human Resources (incidenteel)	-247.000	-	-	-	De in 2023 af te ronden prioriteit organisatieontwikkeling heeft een ontwikkeling in gang gezet die geleidelijk verankerd wordt in de organisatie. Er moeten nog wat stappen worden gezet om de veranderingen ook daadwerkelijk te borgen in de organisatie. Deze continue ontwikkeling van de organisatie wordt nu ingezet. In het eerste jaar betekent dit veel extra werk voor de onderdelen HR en financiën. Uiteindelijk worden deze taken onderdeel van het takenpakket van de nieuwe managers en coördinatoren. Maar voordat dit geregeld is geeft dit extra werk bij deze organisatieonderdelen. Eind 2024 wordt verwacht dat de processen dermate soepel verlopen dat de extra aandacht niet meer nodig is.
Totaal	-322.000	-75.000	-75.000	-75.000	

Sinds het opstellen van de perspectiefnota 2024-2027 zijn er een aantal ontwikkelingen onderzocht. Daarbij zijn de uitgangspunten, die benoemd zijn in de perspectiefnota 2024-2027, zoveel mogelijk gehanteerd. De stand en de parameters van de lokale heffingen, huren, pachten, reserves en de kapitaallasten zijn geactualiseerd. Verder zijn de beheerplannen gebouwen en sportparken doorberekend, de areaaluitbreiding op wegen, straten en pleinen beoordeeld en de effecten van ICT voor de komende jaren meegenomen.

Hieronder treft u een overzicht aan van de noodzakelijke bijstellingen:

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Actualiseren exploitatie 2024-2027	-20.000	-20.000	268.000	346.000	<p>Bij het actualiseren van de exploitatie voor de periode 2024-2027 hebben we enkele voordelen geïdentificeerd. Deze voordelen zijn gerelateerd aan drie specifieke aspecten.</p> <p>Ten eerste hebben we de structurele middelen voor de Armoederegeling geactualiseerd. In het raadsakkoord is besloten om de inkomensgrens van de Armoederegeling te verhogen van 120% naar 130%. Hierdoor komen meer mensen in aanmerking voor deze regeling. Deze verhoging is nu structureel meegenomen in de exploitatie, in plaats van incidenteel. Na 1 april 2026 zal er een evaluatie plaatsvinden om te beoordelen of deze verhoging blijvend zal zijn. Vanaf die datum levert deze wijziging een voordeel op voor de exploitatie.</p> <p>Ten tweede hebben we een correctie toegepast op de betaling van de reclamebelasting. We hebben geconstateerd dat de oorspronkelijk begrote bedragen voor de reclamebelasting te laag waren. Door deze correctie aan te brengen, zorgen we ervoor dat de begroting nauwkeuriger wordt en dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de reclamebelasting.</p> <p>Ten derde hebben we gekeken naar de structurele middelen van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) na 2026. Op dit moment is er nog geen specifiek plan vastgesteld voor deze periode. Dit biedt een voordeel voor de exploitatie, omdat er geen middelen gereserveerd hoeven te worden voor het GVVP na 2026.</p> <p>Deze actualisaties resulteren in voordelen voor de exploitatie, aangezien we rekening houden met de correctie van de structurele middelen van de Armoederegeling, de reclamebelasting en het ontbreken van een plan voor het GVVP na 2026. Hierdoor wordt de begroting beter afgestemd op de huidige situatie en verwachtingen.</p>
Opbrengsten afval en riolering na actualisatie tarieven	35.000	54.000	56.000	76.000	<p>Er is een voordeel op de BTW, kwijtschelding en de overhead op afval en riolering. Dit betekent dat er besparingen zijn op de BTW-kosten, waarbij de belasting over de toegevoegde waarde wordt verminderd. Daarnaast is er sprake van kwijtschelding, waarbij bepaalde kosten of belastingen worden kwijtgescholden voor specifieke situaties. Ten slotte is er een vermindering van de overheadkosten op het gebied van afval en riolering, wat resulteert in lagere kosten voor het beheer en onderhoud van deze infrastructuur. Deze voordelen dragen bij aan het optimaliseren van de financiële situatie en het efficiënt beheren van de afval- en rioleringsdiensten.</p>

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inkomsten onroerendgoedbelasting (ozb) en toeristenbelasting	132.000	132.000	132.000	132.000	In 2023 zijn de opbrengsten gestegen als gevolg van een toename van het gemiddelde percentage van de WOZ-waarde voor zowel woningen als niet-woningen. Daarnaast is er ook een hogere toeristenbelasting meegenomen in de begroting. Deze aanpassingen hebben betrekking op de structurele bijstelling van de begroting voor de jaren 2024 tot en met 2027.
Actualisatie voorzieningen	-64.000	-64.000	-64.000	-64.000	We hebben de benodigde onttrekkingen en toevoegingen voor de voorzieningen voor de periode 2024-2027 geactualiseerd. Dit omvat de update van de verschillende beheerplannen voor de openbare ruimte, zoals wegen, kunstwerken en verlichting. We hebben gekeken naar de benodigde financiële middelen om deze voorzieningen te onderhouden en te verbeteren in de komende jaren. Deze actualisatie zorgt ervoor dat de benodigde budgetten in lijn zijn met de huidige behoeften en plannen voor de openbare ruimte.
Actualisatie reserves	-	-	-50.000	-6.000	We hebben de benodigde onttrekkingen voor het programma Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid, evenals voor Bestuur en Dienstverlening, geactualiseerd voor de reserveringen van 2024-2027. Dit omvat het herzien van de financiële middelen die nodig zijn voor deze programma's in de komende jaren. Door deze actualisatie zorgen we ervoor dat de benodigde budgetten in lijn zijn met de huidige plannen en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving, duurzaamheid, bestuur en dienstverlening.
Kapitaallasten 2024-2027 (activiastaat)	35.000	13.000	71.000	45.000	We hebben de huidige kapitaallasten op de lopende activa geactualiseerd voor de periode 2024-2027. Dit omvat onder andere de verwerking van de Steenbergse weg, rollend materieel en de nieuwe investeringsplanning van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). We hebben gekeken naar de financiële lasten die voortvloeien uit deze activa en hebben deze geactualiseerd om ervoor te zorgen dat de begroting in lijn is met de huidige plannen en investeringen op het gebied van infrastructuur en mobiliteit.
Vrijval kap Ist ivm 213A onderzoek 2024-2027	255.000	255.000	255.000	255.000	In ons onderzoek hebben we alle investeringskredieten beoordeeld die per 31-12-2022 zijn doorgeschoven. We hebben grondig onderzocht wat de redenen waren achter het doorschuiven van deze kredieten. Uit het onderzoek is gebleken dat dit meestal te maken had met capaciteitsgebrek, het wachten op andere disciplines, het ontbreken van beleidskaders, langere looptijd van het project door inspraakprocedures, stagnerende voortgang en scopewijzigingen. Vaak waren er meerdere redenen in het spel. Van de 67 beoordeelde kredieten kunnen er 27 behouden blijven, 11 vallen volledig vrij en 5 gedeeltelijk. Er zijn 10 kredieten voorlopig geparkeerd in afwachting van onderzoek naar de lease van rollend materieel. Voor 14 kredieten, voornamelijk in de openbare ruimte, is afgesproken dat ze na afwikkeling van lopende verplichtingen in 2023 volledig vrijvallen. In totaal heeft dit onderzoek geleid tot een vrijval van kapitaallasten van €255.000. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de Bijlage Verantwoording

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
					213a, waarin het onderzoek naar de resterende kredieten wordt toegelicht.
Investeringsstaten 2024-2027	-122.000	-124.000	-130.000	-122.000	We hebben de investeringsstaten voor de periode 2024-2027 geactualiseerd. Dit omvat de update van de verschillende beheerplannen voor de openbare ruimte, waaronder wegen, kunstwerken, verlichting, gebouwen en sportparken, speeltoestellen en groen. Daarnaast hebben we ook de investering van het project "Klaprozenveld" meegenomen in deze actualisatie.
Budgetten onderhanden werk	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	We hebben een actualisatie uitgevoerd van het onderhanden werk op de grondexploitaties. Dit houdt in dat we de financiële stand van zaken van lopende projecten op het gebied van grondontwikkeling hebben geëvalueerd en geüpdatet. We hebben gekeken naar de kosten, opbrengsten en voortgang van deze projecten om een actueel beeld te krijgen van de financiële situatie. Deze actualisatie stelt ons in staat om de benodigde budgetten en middelen nauwkeurig te bepalen en eventuele bijstellingen te doen indien nodig.
ICT Equalit	-50.000	-49.000	-48.000	-45.000	Een deel van de Equalit-rekening wordt bepaald door de componenten aantal inwoners, aantal accounts en een aantal devices. Op dit moment zijn alle drie de componenten in aantal toegenomen. Deze ontwikkelingen, gecombineerd met een aantal wijzigingen in applicaties, vragen om een bijstelling van de begroting.
Totaal	195.000	191.000	484.000	611.000	

E: Toelichtingen ontwikkelingen nieuw wensen

Hieronder treft u een overzicht aan van de voorstellen nieuw beleid:

Nieuwe wensen		2024	2025	2026	2027
Cultuurcoach	* 1	-26.000	-	-	-
Uitbreiding Ernaartoe team	* 2	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
Groei WMO	* 3	-354.000	-354.000	-355.000	-355.000
Werving & Selectie afdeling	* 4	-60.000	-	-	-
Griffie; toegankelijkheisen	* 5	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Hoge Nood	* 6	-13.000	-13.000	-	-
Actieagenda vrijetijdseconomie	* 7	-20.000	-	-	-
Stimuleringsregeling Landschap; contractverlenging	* 8	-	-40.000	-	-
Samen blijven(d) herdenken / 80 jaar bevrijding	* 9	-75.000	-	-	-
Informatievoorziening; verhogen security	* 10	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000
Informatievoorziening; Cloudmigratie DMS	* 11	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
NK Tijdrijden	* 12	-15.000	-	-	-
Totaal		-801.000	-645.000	-593.000	-593.000

*¹ *Cultuurcoach*

Culturele verenigingen hebben nog steeds veel problemen of uitdagingen. Het is belangrijk dat deze verenigingen blijvende ondersteuning krijgen. Door deze ondersteuning kunnen ze een sterke culturele aanwezigheid behouden in de gemeente Steenbergen, zowel nu als in de toekomst. Dit zorgt voor een beter cultureel aanbod voor iedereen.

*² *Uitbreiding Ernaartoe team*

Sinds 2019 is het Ernaartoe-team actief als een proefproject in de gemeente Steenbergen. Dit team biedt hulp aan inwoners die zelf geen hulp willen, kunnen of durven vragen. Wat het Ernaartoe-team uniek maakt, is dat het actief op zoek gaat naar mensen die hulp nodig hebben. Het idee is dat door ouders te helpen, ook de kinderen geholpen worden. Op deze manier kan een gezin voorkomen worden om langdurig in een stressvolle thuissituatie te blijven, zodat het kind niet onnodig belast wordt met jeugdzorg. Uit de resultaten blijkt dat het Ernaartoe-team effectief is! Daarom willen we het Ernaartoe-team uit de proeffase halen en structureel in de organisatie integreren.

*³ *Groei WMO*

Binnen de Wmo maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke ondersteuning en Begeleiding hebben we te maken met een groei van het aantal cliënten als gevolg van de vergrijzing, het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen en het ondersteunen van chronisch zieke inwoners. We hebben tot op heden te maken met een groei van 6% in 2023 en voorzien een groei van gemiddeld 5% in 2024. Deze groei resulteert in een financiële stijging van € 193.370.

Voor begeleiding (dagbesteding en individuele begeleiding) hebben we te maken met een cliëntengroei van ruim 8%. We zien dat deze groei veroorzaakt wordt door het zo lang mogelijk thuis wonen met ondersteunen en toename van kwetsbaarheid bij inwoners als gevolg van financiën, eenzaamheid, geestelijke gezondheid en regelmatig ook fysieke klachten. Voor 2024 stellen we voor om rekening te houden met een gemiddelde cliëntengroei van 5% resulterend in een financiële stijging van € 160.967.

*⁴ *Werving & Selectie*

De kosten voor het aantrekken en selecteren van nieuwe medewerkers zijn de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. Om ervoor te zorgen dat we de juiste persoon op de juiste plek kunnen krijgen, zijn er meer en intensievere wervingsprocessen nodig. Deze processen vereisen specifieke expertise, vooral voor strategische functies waarvoor we externe expertise op het gebied van werving en selectie moeten inhuren. We verwachten volgend jaar een aantal van deze trajecten in deze categorieën. Hiervoor hebben we extra financiële middelen nodig.

*⁵ *Toegankelijkheidseisen Griffie*

Wij moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen van de overheid. Een van deze eisen is dat al het beeldmateriaal van de raadsvergaderingen voorzien moet zijn van nauwkeurige ondertiteling. Op deze manier kunnen slechthorenden de besluitvorming goed volgen.

*⁶ *Hoge Nood*

De gemeente Steenbergen streeft ernaar een toegankelijke en inclusieve gemeente te zijn. Een plek waar mensen zonder zorgen kunnen ontspannen en winkelen. Om dit mogelijk te maken, sluit de gemeente zich aan bij Hoge Nood. Het doel is om een netwerk van openbare toiletten te creëren in alle kernen van de gemeente. Door een licentie bij Hoge Nood aan te schaffen, kan de gemeente actief het aanbod van toiletten in de gaten houden. Daarnaast kan de gemeente op een eenvoudige manier informatie verstrekken aan bezoekers en inwoners. We roepen ook horecagelegenheden op om zich aan te sluiten bij Hoge Nood. Als pilot ontvangen zij een maandelijkse vergoeding als zij meedoen.

*⁷ *Actieagenda vrijetijdseconomie*

De gemeente Steenbergen en andere gemeenten in de regio Brabantse Wal werken samen op het gebied van recreatie en toerisme. We begrijpen dat het belangrijk is om bezoekers langer te binden aan de Brabantse Wal, zodat ze langer kunnen genieten van ons mooie gebied. Om dit te bereiken, is een regionale aanpak van groot belang.

We willen de samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme versterken en uitbreiden. Dit gaan we doen door stap voor stap te werk te gaan. We gaan werken aan het versterken van het merk "Brabantse Wal" door de samenwerking op projectbasis te organiseren. Hiervoor stellen we een gezamenlijke actieagenda op voor de periode 2024/2025. Deze agenda bevat strategische, tactische en operationele acties om ons doel te bereiken.

*8 Stimuleringsregeling Landschap; contractverlenging

De huidige Stimuleringsregeling Landschap en samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Steenbergen en de provincie Noord-Brabant lopen af eind 2023. De provincie heeft besloten om de regeling met twee jaar te verlengen, zodat er in die periode meer details kunnen worden uitgewerkt voor het vervolg. In de begroting voor de komende jaren is al rekening gehouden met €40.000 voor de stimuleringsregelingen Landschap in 2023 en 2024. Aangezien de regeling ook wordt verlengd naar 2025, moet er ook voor dat jaar €40.000 worden gereserveerd.

*9 Samen blijven(d) herdenken / 80 jaar bevrijding

Samen met alle lokale organisaties die betrokken zijn bij herdenkingsactiviteiten in onze gemeente, werken we aan een blijvend samenwerkingsverband met de voorlopige naam "Samen Blijven(d) Herdenken". Het doel hiervan is om het herdenken in onze gemeenschap toekomstbestendig te maken en om elke vijf jaar gezamenlijk invulling te geven aan belangrijke herdenkingen, zoals die van de Tweede Wereldoorlog en de Watersnoodramp van 1953. Door samen te werken willen we ervoor zorgen dat het herdenken een blijvende betekenis heeft en dat we de herdenkingen op een passende manier kunnen vormgeven.

*10 Informatievoorziening; verhogen security

De dreiging van een hack of cyberaanval vormt een constante bedreiging voor onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers, evenals voor onze bedrijfsvoering. Het risico dat informatie wordt gegijzeld, verkocht of gewijzigd is hoog als er onvoldoende maatregelen worden genomen. Om continu te kunnen anticiperen op nieuwe dreigingen, is het noodzakelijk om de beveiligingsmaatregelen voortdurend bij te werken. Dit is gebaseerd op de meest actuele bekende maatregelen.

Een risicoanalyse op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is uitgevoerd, samen met externe specialisten op het gebied van informatieveiligheid, CISO's en technici. Er is ook onderzoek gedaan naar lessen die zijn geleerd van eerdere cyberaanvallen in binnen- en buitenland. Dit heeft geresulteerd in een classificatie van risico's (hoog, gemiddeld, laag) en bijbehorende maatregelen.

De inhoud van de maatregelen is geclassificeerd als geheim vanwege de vertrouwelijkheid en om misbruik te voorkomen. De onderliggende uitwerking valt onder geheimhouding op basis van de Gemeentewet en de Wet open overheid. Het is belangrijk om te beseffen dat dit pakket aan maatregelen mogelijk niet allesomvattend is en dat aanvullende maatregelen in de toekomst nodig kunnen zijn, wat kan leiden tot een verhoging van het beveiligingsbudget.

*11 Informatievoorziening; Cloudmigratie DMS

De kosten van €55.000 zijn het gevolg van een stijging in de hostingkosten voor onze DMS-applicatie. Dit komt doordat de leverancier een beleid heeft ingevoerd waarbij alleen nog gebruik gemaakt kan worden van cloud-hosting.

*12 NK Tijdrijden

In 2024 zal Stichting Wielercriterium Steenbergen (SWS) voor de 80e keer wielervedstrijden organiseren in Steenbergen. Het organiserend comité heeft een plan gemaakt om dit op een bijzondere wijze te vieren. Na een uitgebreide sollicitatieprocedure heeft de KNWU (de overkoepelende sportbond van en voor de wielersport in Nederland) SWS het vertrouwen gegeven om het NK tijdrijden voor 2024 in Steenbergen te laten organiseren. Hier is een bijdrage van de gemeente voor benodigd.

F: Septembercirculaire Gemeentefonds 2023

In deze begroting zijn de effecten van de septembercirculaire vanaf 2024 meegenomen. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Accressen

Sinds de meicirculaire van 2022 is het volume deel van de financiering bevroren tot en met 2025. Om vooruit te lopen op een nieuwe financieringssysteem, heeft het kabinet in de septembercirculaire van 2022 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor 2026. Hierdoor staat het volume deel vast tot en met 2026. Bij de Voorjaarsnota van 2023 is besloten om dit bedrag vanaf 2027 structureel te maken en de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De details van de nieuwe financieringssysteem zijn uitgewerkt in de Miljoenennota van 2024, zoals aangekondigd in de meicirculaire van 2023.

Voor de jaren tot en met 2026 wordt de indexatie voor de loon-prijzontwikkeling gebaseerd op de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor de loonvoet in de overheidssector, de index van de materiële overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% voor loonontwikkeling, 20% voor consumptie en 20% voor investeringen gehanteerd. Vanaf 2027 zal de indexatie voor inflatie gebaseerd zijn op de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) van het lopende jaar. In de septembercirculaire van 2023 zijn de accressen voor de loon-prijzontwikkeling voor de jaren 2024 tot en met 2028 bijgewerkt.

Actualisatie maatstafgegevens

In de septembercirculaire zijn geen wijzigingen in definities van maatstaven opgenomen. Wel zijn diverse landelijke aantallen bijgesteld. Vooral de ontwikkelingen van het aantal bijstandsonvangers, inwoners 75+, regionale en landelijke centrumfunctie, leerlingen voortgezet onderwijs en de omvang van de OZB-maatstaven hebben invloed op de uitkeringsfactoren.

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond is het maximale bedrag dat gemeenten kunnen ontvangen uit het gemeentefonds. Voor het jaar 2023 is dit plafond vastgesteld op € 3,9 miljard. Als de gezamenlijke declaraties van de gemeenten onder dit plafond blijven, wordt het verschil tussen het plafond en de declaraties in het gemeentefonds gestort. Als de declaraties het plafond echter overschrijden, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Vanwege de bevroering van het volume accres (een bepaalde vorm van financiële groei) in de jaren 2023 tot en met 2025, blijft het plafond in die jaren onveranderd. Volgens het systeem ontvangen gemeenten jaarlijks in september een voorschot op de verwachte overschrijding van het plafond. In de meicirculaire van het jaar na afloop van het kalenderjaar wordt vervolgens de definitieve afrekening gedaan. In de meicirculaire van 2023 is het voorschot voor het jaar 2023 vastgesteld op € 359 miljoen.

De provinciaal toezichthouder staat toe een meerjarige stelpost op te nemen als inschatting op de jaarlijkse onder- of overschrijding van het plafond. Dit op basis van de hoogte van de laatst bekende afrekening. In dit geval is dat € 318 miljoen in 2022. Het gemeentelijk aandeel hierin mag je dan structureel ramen vanaf 2024.

Stelpost Jeugdzorg

De provinciale toezichthouder heeft toestemming gegeven om voor de jaren 2026 en 2027 een stelpost op te nemen voor de 'nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg', gelijk aan 100% van het gemeentelijk aandeel. Voor 2028 is het nog onduidelijk of gemeenten 100% of 75% kunnen ramen, aangezien deze jaren nog niet zijn opgenomen in de richtlijnen van de provinciale toezichthouder.

Voor de gemeente Steenbergem betekent dit dat de stelpost extra middelen voor Jeugdzorg voor 2026 en 2027 is geactualiseerd.

Wet Sociale werkvoorziening (Wsw)

Bij Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening

(Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048 en worden naar rato verdeeld via het verdeelmodel IU Participatie.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de mei- en de septembercirculaire 2023 en daarbij behorende mutatie:

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand meicirculaire 2023	49.928.000	50.363.000	46.293.000	45.882.000
Mutatie septembercirculaire 23:				
<i>LPO accres gecombineerde index</i>	<i>544.000</i>	<i>459.000</i>	<i>416.000</i>	<i>550.000</i>
<i>Volume accres historisch bbp</i>				<i>859.000</i>
<i>Correctie LPO accres prijs bbp</i>				<i>-122.000</i>
<i>Stelpost Nieuwe financieringssysteem vanaf 2027</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-165.000</i>
<i>Overige accresontwikkelingen en hoeveelheidsverschillen:</i>	<i>76.000</i>	<i>165.000</i>	<i>150.000</i>	<i>54.000</i>
<i>Taakmutaties:</i>	<i>124.000</i>	<i>48.000</i>	<i>9.000</i>	<i>9.000</i>
<i>Integratie- en Decentralisatie uitkeringen:</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>-</i>
<i>Participatie</i>	<i>36.000</i>	<i>33.000</i>	<i>32.000</i>	<i>30.000</i>
<i>Stelpost onderuitputting BCF</i>	<i>150.000</i>	<i>144.000</i>	<i>130.000</i>	<i>130.000</i>
<i>Stelpost Jeugdzorg</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-97.000</i>	<i>-7.000</i>
Subtotaal mutatie septembercirculaire 2023	937.000	856.000	647.000	1.338.000
Stand septembercirculaire 2023	50.865.000	51.219.000	46.940.000	47.220.000
Geormerkte bedragen septembercirculaire:				
<i>Participatie (WSW)</i>	<i>-36.000</i>	<i>-33.000</i>	<i>-32.000</i>	<i>-30.000</i>
	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Subtotaal geormerkte bedragen septembercirculaire	-36.000	-33.000	-32.000	-30.000
Mutatie septembercirculaire 23 tov meicirculaire 23	901.000	823.000	615.000	1.308.000

Totaal overzicht Lasten en Baten

Bij de afzonderlijke programma's is een meerjarenoverzicht van de lasten en baten betreffende het programma opgenomen. Het totale meerjarenoverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Totaaloverzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Programma mens en samenleving	21.019	19.586	21.469	20.739	20.753	20.774
Programma kunst, cultuur en erfgoed	1.141	805	882	782	782	782
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	24.174	22.209	22.708	23.954	24.365	19.897
Programma economie, toerisme en recreatie	13.393	12.265	12.939	12.377	12.114	11.957
Programma bestuur en dienstverlening	14.280	15.549	16.459	16.645	16.096	16.384
Totaal lasten	74.007	70.413	74.458	74.496	74.109	69.794
Baten						
Programma mens en samenleving	2.993	881	990	990	982	980
Programma kunst, cultuur en erfgoed	505	116	137	137	137	137
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	14.363	11.504	10.521	12.359	12.900	8.450
Programma economie, toerisme en recreatie	5.812	5.935	5.842	5.613	5.612	5.612
Programma bestuur en dienstverlening	52.927	52.107	57.802	58.046	53.972	54.253
Totaal baten	76.600	70.542	75.292	77.145	73.604	69.433
Saldo	2.593	129	835	2.649	-505	-362

Structureel evenwicht begroting

De gemeenteraad moet ervoor zorgen dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, zoals wettelijk vereist. Het onderstaande overzicht, gebaseerd op een geadviseerd format van de provincie Noord-Brabant, laat zien dat de begroting voor 2024 voldoet aan de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en structureel en reëel in evenwicht is. Dit wil zeggen dat we structurele lasten ook met structurele middelen kunnen afdekken, zoals het hoort bij solide financiën. Naast het inzichtelijk maken van incidentele inkomsten en uitgaven bij de betreffende programma's, is er ook een totaaloverzicht te vinden in de bijlagen.

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Programma's						
Mens en samenleving	21.469	909	-20.559	20.739	909	-19.829
Kunst, cultuur en erfgoed	882	125	-757	782	125	-656
Leefomgeving en duurzaamheid	22.678	10.043	-12.635	23.924	11.897	-12.027
Economie, recreatie en toerisme	12.939	5.773	-7.166	12.377	5.544	-6.833
Bestuur en dienstverlening	4.308	956	-3.352	4.453	838	-3.615
Sub-totaal programma's	62.277	17.808	-44.469	62.274	19.314	-42.960
Algemene dekkingsmiddelen		56.472	56.472		56.835	56.835
Overhead	12.101	158	-11.943	11.712	158	-11.555